

K HLAVNÍM ÚKOLŮM VÝCVIKOVÉHO ROKU 1980—1981

Ukončili jsme výcvikový rok 1979—1980, který byl charakteristický tím, že jsme v něm završovali plnění úkolů stanovených pro výstavbu a přípravu ČSLA XV. sjezdem KSČ a vytvářeli předpoklady pro úspěšnou realizaci úkolů, které ČSLA uloží XVI. sjezd strany.

Úkoly uplynulého výcvikového roku jsme plnili ve složité mezinárodní politické situaci. Na jedné straně Sovětský svaz a země socialistického tábora pokračovaly v úsilí o snížení napětí, prohlubování důvěry a rozvoj všestranné spolupráce mezi státy s různým společenským zřízením. Na druhé straně státy imperialistického bloku v čele s USA v průběhu celého roku 1980 šly nebezpečnou cestou omezování spolupráce a zostřování vztahů se socialistickými zeměmi, cestou dalšího horečného zbrojení. Neustále jsou zvyšovány výdaje na modernizaci ozbrojených sil USA a jejich spojenců s cílem dosáhnout vojenské převahy nad státy Varšavské smlouvy. Většina těchto prostředků se vynakládá na vytváření kvalitativně nových zbraňových systémů, mezi nimi především útočných mezikontinentálních balistických střel „MX“ s kombinovanou jadernou hlavicí o deseti autonomních jaderných náložích. Bude pokračovat výstavba raketového jaderného systému TRIDENT, v jehož rámci budou raketové ponorky do konce roku 1985 přezbrojeny řízenými střelami Trident-1 a v dalším raketami Trident-2, z nichž každá ponese 24 autonomních jaderných náloží. Intenzivně pokračuje příprava k zavádění řízených střel s plochou dráhou letu. Nemalé prostředky jsou v armádách NATO každoročně vydávány na zvýšení palebné a úderné síly i odolnosti pozemního vojska.

Uvážíme-li, že tzv. „nová jaderná strategie“ USA, obsažená v Carterově směrnicí č. 59 (byla zveřejněna v srpnu 1980), počítá jako s jednou ze základních variant s možností preventivního jaderného úderu na strategické objekty SSSR a států Varšavské smlouvy, máme o důvod víc, abychom i v novém výcvikovém roce s plnou pozorností sledovali vývoj ve světě a s maximálním

úsilím plnili všechna opatření a úkoly, které souvisejí s dalším zvyšováním obranyschopnosti ČSLA v rámci ozbrojených sil členských států Varšavské smlouvy.

Potřebné předpoklady a zázemí nám k tomu vytváří jak plná podpora a pomoc poskytovaná ČSLA ze strany ÚV KSČ, osobně generálního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta ČSSR soudruha Gustáva Husáka, tak i příznivý vývoj vnitropolitické situace v ČSSR. Díky prozíravé hospodářské politice naší strany a vlády se podařilo maximálně omezit nepříznivé důsledky krize soudobého kapitalismu na naše hospodářství. Orientace na prohlubování hospodářské spolupráce se zeměmi socialistického společenství v rámci RVHP, především se Sovětským svazem, na jedné straně zabezpečuje harmonický rozvoj našeho národního hospodářství a životní úroveň pracujících, na druhé straně vytváří nezbytné předpoklady a zdroje pro cílevědomou realizaci všech úkolů, spojených s upevňováním obranyschopnosti ČSSR. I v tomto výcvikovém roce budou pokračovat dodávky nových typů výzbroje a bojové techniky k vojskům ČSLA, které podstatnou měrou ovlivní růst jejich bojeschopnosti.

Tento trvalý proces zkvalitňování materiálně technického vybavení naší armády vyžaduje, aby všichni příslušníci ČSLA s plným úsilím přistupovali k plnění úkolů bojové pohotovosti, politické, operační a bojové přípravy.

Hlavní úkoly pro přípravu štábů a vojsk stanovil „Rozkaz ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1980—1981“. Navazují na výsledky, kterých dosáhly štáby a vojska v uplynulém výcvikovém roce, a usměrňují jejich přípravu na další celkové zvýšení úrovně připravenosti ČSLA v souladu s požadavky vojenskopolitické linie KSČ. Měly by současně orientovat i pracovníky naší vojenskoteoretické fronty i vojenský odborný tisk a především náš časopis v otázkách zaměření a obsahu vojenskovědecké práce v novém výcvikovém roce.

V oblasti bojové a mobilizační pohotovosti půjde hlavně o to, aby se na všech stupních velení, ve všech útvarech a jednotkách plně prosadila a důsledně prakticky realizovala platná směrnice pro bojovou pohotovost ČSLA. Není třeba opakovat a vysvětlovat důvody, proč je nezbytné, aby naše štáby a vojska byla neustále připravena včas reagovat na přípravy a opatření potenciálního nepřítele. Má-li činnost vojsk při uvádění do bojové pohotovosti být dostatečně pohotová a organizovaná, musí probíhat na základě reálných, pečlivě promyšlených plánů, za neustálého pevného řízení a kontroly ze strany nadřízených velitelů a štábů. To vyžaduje, aby všichni generálové a důstojníci přesně znali svoje funkční povinnosti při uvádění vojsk do bojové pohotovosti a při mobilizaci a měli pevné návyky v jejich plnění.

Zvláštní pozornost je nutné věnovat při zabezpečení trvalé bojové pohotovosti výběru a přípravě dozorčích orgánů a vycvičenosti vojsk k samostatnému plnění jednotlivých činností při každém stupni bojové pohotovosti. Toto je rozhodující zejména v prvních 30—40 minutách po vyhlášení kteréhokoli ze signálů bojové pohotovosti v mimopracovní době, kdy teprve probíhá porozumění a svoz vojáků z povolání a v důsledku toho řízení veškeré činnosti jednotek a útvarů spočívá na dozorčích orgánech, uvnitř jednotek pak převážně na poddůstojnících základní služby. K zabezpečení organizovaného splnění úkolů v této době chceme dosáhnout toho, aby každý poddůstojník a voják přesně znal svoje zařazení při bojovém poplachu a bezpečně zvládl plnění svých povinností za jakékoli situace.

Současné technické vybavení systému vyrozumívání, vybavenost ubytovacích objektů, parků a skladů i dobrý stav uložené techniky všeho druhu vytvářejí reálné podmínky nejen pro spolehlivé plnění časových norem, stanovených pro uvádění vojsk do bojové pohotovosti, ale i pro jejich další zkracování. K tomu je třeba, abychom kromě každodenní promyšlené přípravy vojsk a péče o techniku a materiál všeho druhu plně využili a důsledně realizovali i dlouhodobé plány zdokonalování bojové a mobilizační pohotovosti. Cesty a prostředky dalšího zkvalitňování bojové a mobilizační pohotovosti a zobecnění nejlepších zkušeností z praktické realizace tohoto úkolu by nesporně měly mít svoje místo i na stránkách našeho časopisu.

Závažné úkoly, praktické i teoretické, stojí před námi v novém výcvikovém roce v přípravě velitelů a štábů. V „Kalendářním plánu hlavních opatření ve výcvikovém roce 1980—1981“ se počítá s řadou operačních velitelско-štábních cvičení i velitelско-štábních cvičení a cvičení s vojsky na taktickém stupni.

Budeme usilovat, aby všechna plánovaná cvičení byla kvalitní a zaměřena na další všestranné prohloubení znalostí a upevnění návyků velitelů a štábů v organizaci soudobých operací a bojové činnosti, v pevném velení vojskům v jejich průběhu. Zdánlivě tedy jakoby nejde o nic nového. Uvědomíme-li si však rychlý proces kvalitativní přeměny našich vojsk i vojsk možného nepřítele, k němuž dochází k důsledku zavádění principiálně nových zbraňových systémů, bojové a zabezpečovací techniky, pak je nám jasné, že musíme vynaložit trvalé maximální úsilí, abychom zvládli nové požadavky, které z toho vyplývají. Nepřetržitě roste palebná a úderná síla našich útvarů a svazků, jejich pohyblivost a odolnost, schopnost plnit úkoly v operaci a v boji i za nejsložitější pozemní a vzdušné situace, ve dne i v noci. Spolu s tím však roste i schopnost nepřítele klást účinný odpor našim vojskům, působit jim hromadné ztráty a mařit uskutečnění přijatého zámyslu.

Proto stavíme v přípravě velitelů a štábů na všech stupních na první místo požadavek zvládnutí nových zbraňových systémů a bojové techniky, zásad jejich dovedného efektivního využití v operaci a boji a jejich vlivu na principy organizace a vedení operace a boje. V souvislosti s tím vyvstávají před námi jako nové prvky operačního umění a taktiky otázky nepřetržitě komplexního palebného ničení nepřítele ve všech fázích operace (bojové činnosti), dále organizace a vedení rozhodné, vysoce manévrové činnosti v hloubce operační sestavy nepřítele a rovněž účasti našich vojsk v protivzdušné a ve vzdušné operaci na válčišti.

Konkrétněji k jednotlivým otázkám. Požadavek nepřetržitě komplexního palebného ničení nepřítele v podstatě není nový. Vždy platilo, že vedení bojové činnosti spočívá v kombinaci palby a pohybu vojsk. V současných podmínkách je bojová sestava nepřítele jako nikdy dříve vysoce nasycena protitankovými zbraněmi, ručními palebnými prostředky a dělostřelectvem. Současně však i velitelé našich útvarů, svazků a svazů disponují mohutnými palebnými prostředky, schopnými účinně ničit nepřítele na velké vzdálenosti. V souvislosti s tím zvlášť naléhavě vyvstává požadavek cílevědomého důsledného slaďování paleb všeho druhu, tj. vytváření promyšleného systému komplexního ničení nepřítele, počínaje od maximálních vzdáleností až do bezprostředního přiblížení bojových sestav a v průběhu střetnutí s nepřítelem. K dosažení potřebné hustoty palebných prostředků na rozhodujících úsecích fronty bude třeba, abychom i nadále důsledně dodržovali princip soustřeďo-

vání sil a prostředků na směr hlavního úderu s cílem zabezpečit si rozhodnou převahu nad nepřítelem, možnost zlomit jeho odpor v krátké době a vytvořit podmínky pro rozbití uskupení jeho vojsk.

Důležitou podmínkou úspěšného vedení útočné operace je rychlé a rozhodné rozvíjení úspěchu do hloubky. Jak potvrzují zkušenosti z Velké vlastenecké války, nejvýraznější úspěchů bylo dosaženo v operacích, kde prostředně po průlomu nepřátelské obrany nebo už v jeho závěru byly zasazovány na tehdejší dobu vysoce pohyblivé tankomechanizované skupiny s úkolem rychle proniknout do hloubky, rozvrátit sestavu nepřítele a zničit nebo ovládnout důležité objekty v hloubce jeho sestavy. Tato zkušenost neztratila na významu ani v soudobých podmínkách, spíše naopak. Použití jaderných zbraní, kvalitativně nový stupeň pohyblivosti a odolnosti vojsk spolu s vysokou bojovou účinností klasické soudobé výzbroje umožňují s daleko vyšší efektivností vytvářet a využívat na stupni frontu a armády operační manévrující skupiny, které jsou schopné v krátké době rychle vyjít do hloubky a samostatně, v odtržení od hlavních sil, ničit nebo ovládnout nejdůležitější cíle a objekty v hloubce nepřátelské sestavy. Tím operační manévrující skupiny frontu (armády) vytvářejí podmínky pro úspěšnou činnost a rychlý postup hlavních sil k dosažení vytyčených cílů operace.

Některé nové názory se uplatňují rovněž ve vedení boje s nepřátelským letectvem a prostředky vzdušného napadení. Soudobé letectvo svými takticko-technickými parametry, dálkou, přesností a účinností je nebezpečným prostředkem ničení jaderných zbraní, letectva a uskupení pozemního vojska. Je proto třeba hledat nové, efektivnější formy boje proti němu, zvláště v podmínkách, kdyby se nepříteli podařilo včasnou koncentrací sil a prostředků na válčišti získat dočasnou převahu ve vzduchu. Pak bude třeba v rámci válčiště nejdříve likvidovat vzdušnou převahu nepřítele vedením protivzdušné operace k oslabení jeho leteckého uskupení za účasti všech druhů ozbrojených sil a druhů vojsk. Vzápětí po splnění tohoto úkolu přejít k vedení vzdušné operace s cílem dokončit zničení raketového jaderného a leteckého uskupení nepřítele a zabezpečit mohutnou palebnou podporu pozemního vojska při plnění úkolů prvních armádních a frontových operací. Účast našich vojsk v protivzdušné a vzdušné operaci na válčišti jsme už v minulých dvou letech procvičovali. Ukazuje se však potřeba hlubšího zvládnutí zásad plánování a sladění cílů obou operací a řízení vojsk v jejich průběhu, zvláště z hlediska zabezpečení nepřetržité součinnosti všech sil a prostředků, které se jich zúčastní. Ukazuje se rovněž, že tento úkol postupně přerůstá rámec působnosti štábů PVOS a letectva a svým obsahem stále více přechází jako jeden z důležitých úkolů do oblasti činnosti vševojskového velitele a štábu.

Kromě zvládnutí těchto nových problémů, půjde v přípravě velitelů a štábů i v tomto výcvikovém roce o další zkvalitnění rozhodovacího procesu na všech stupních, zvláště o prohloubení a zvýšení objektivnosti analýzy situace a o přijetí reálných odpovídajících závěrů pro činnost vlastních vojsk. Dále půjde o hlubší osvojení metody souběžného plánování operace a boje ve stanovených časových limitech, o další zlepšení součinnosti a všestranného operačního a bojového zabezpečení vojsk. Větší důraz budeme klást na zvládnutí nepřetržitého velení vojskům v nové organizační struktuře míst velení a rovněž na organizaci nejdůležitějších etap operace a boje v terénu. Velitelé taktického stupně musí pevně zvládnout bezprostřední osobní řízení podřízených jednotek a útvarů v celém průběhu bojové činnosti.

Splnění úkolů ve velitelské přípravě vyžaduje cílevědomě a promyšleně připravovat a náročně, za osobního řízení nadřízených velitelů a náčelníků, vést všechna zaměstnání. Při štábních nácvicích, velitelsko-štábních cvičeních a při cvičeních s vojsky vytvářet složité, dynamické situace, vyžadující od cvičících plně soustředění a uplatnění nových zásad organizace a vedení operace a boje. Více studovat organizaci, výzbroj a předpisy možného nepřítele a nedopouštět podceňování jeho bojových možností.

Navíc vyžaduje — a to je úkol celé vojenskovední fronty naší armády i vojenského tisku — především našeho časopisu, velmi intenzivně pokračovat ve zkoumání a teoretickém rozpracování otázek velení vojskům, vedení a zabezpečení operací a boje v těchto nových, rychle se měnících podmínkách. Tím můžeme poskytovat velitelům a štábům trvalou účinnou pomoc při plnění konkrétních úkolů operačně taktické přípravy v novém výcvikovém roce.

Z dalších aktuálních otázek soudobého vojenského umění, kterým bychom měli věnovat pozornost na stránkách Vojenské mysli v roce 1981, chci uvést:

- problémy organizace a zabezpečení průlomu připravené obrany nepřítelů,

- příprava a vedení střetného sražení,

- přechod do dočasné obrany k odražení silného protiúderu nepřítelů,

- obklíčení a ničení silných uskupení pozemního vojska nepřítelů.

V přípravě všech druhů vojsk chceme v souladu s požadavky Rozkazu ministra národní obrany v novém výcvikovém roce dosáhnout dalšího rozhodného zvýšení intenzity bojové a politické přípravy s důrazem na komplexní výcvik v poli. Učit vojáky, obsluhy a osádky znát a mistrně ovládat svěřenou výzbroj a bojovou techniku, maximálně využívat její bojové vlastnosti k ničení nepřítelů. Smyslem a cílem výcviku musí být vychovat vojáka morálně silného, psychicky odolného a dobře vycvičeného. Na základě vysoké individuální připravenosti jednotlivce formovat dobře připravené pevné kolektivy obsluh, osádek, jednotek a útvarů, schopné plnit stanovené bojové úkoly v nejobtížnějších podmínkách, ve dne i v noci.

I tento úkol vyžaduje další tvůrčí teoretické rozpracování z hlediska úlohy a místa jednotlivých druhů vojsk a služeb v operaci a boji. Vyplývá to též z jejich změněných bojových vlastností a možností. Spolu s tím by měl náš vojenský tisk v daleko větší míře propagovat a rozšiřovat nejlepší zkušenosti z oblasti přípravy velitelů, štábů a vojsk a tím konkrétně napomáhat růstu odborné připravenosti našeho velitelského sboru.

Nakonec v pořadí, nikoliv však co do významu, se chci zmínit ještě o jednom úkolu, uvedeném v rozkaze ministra národní obrany ČSSR. Ukládá se v něm všestranně prohlubovat a upevňovat bojové přátelství se Sovětskou armádou a ostatními bratrskými armádami. K realizaci tohoto úkolu budeme mít v novém výcvikovém roce dostatek příležitostí. Budeme organizovat řadu společných velitelsko-štábních cvičení i cvičení s vojsky, různých takticko-odborných nácvíků a zaměstnání. Bude pokračovat akce výměny jednotek se Střední skupinou vojsk, která už v minulosti přinesla řadu dobrých zkušeností. Chci při této příležitosti zdůraznit, že je třeba, abychom všech plánovaných opatření plně využili k prohloubení vzájemného poznání, k upevnění přátelství a spolupráce mezi příslušníky naší armády a vojáky spřátelených armád, především Sovětské armády. Měli bychom jich plně využít i k přebírání osvědčených progresivních metod řízení, výchovy a výcviku vojáků, používaných

v bratrských armádách členských států Varšavské smlouvy. Na nás je též, abychom nezištně předávali i své nejlepší zkušenosti, které se osvědčily v praxi bojové a politické přípravy vojsk. I to je příležitost pro náš časopis k tomu, aby ze stránek vojenského tisku spřátelených armád, především sovětského, publikoval aktuální články a pojednání jak z oblasti operačního umění a taktiky, tak i z oblasti přípravy velitelů, štábů a vojsk a tím konkrétně pomáhal ke splnění úkolu stanoveného RMNO.

V článku jsem uvedl jen některé, podle mého názoru hlavní úkoly, jejichž kvalitní splnění v rozhodující míře ovlivní dosažení cílů, které stanovil pro přípravu ČSLA rozkaz ministra národní obrany ČSSR na výcvikový rok 1980 až 1981. Co do obsahu a objemu úkolů bude nový výcvikový rok nesporně velmi náročný jak z hlediska přípravy, tak i vlastního plnění všech plánovaných opatření. Jejich realizace předpokládá vysokou intenzitu a efektivnost práce řídicích orgánů i vykonavatelů na všech stupních velení. Vyžaduje cílevědomé spojení úsilí velitelských, stranickopolitických orgánů, organizací KSČ, odborových a mládežnických organizací a široký rozvoj socialistické soutěže za nejlepší splnění výcvikových úkolů, za vysokou organizovanost života útvarů a jednotek bez hrubých kázeňských přestupků a mimořádných událostí. Vyžaduje však i další velmi cílevědomou a konkrétní práci v oblasti rozvoje vojenskoteoretického myšlení generálů a důstojníků naší armády, jehož tribunou je a musí stále více být i náš časopis. V nejlepším splnění stanovených úkolů spatřujeme náš přínos k realizaci vojenskopolitické linie KSČ po XVI. sjezdu a nakonec i náš přínos k plnění našeho internacionálního závazku k bratrským armádám Varšavské smlouvy, v první řadě ke slavné Sovětské armádě, hlavní záštitě socialismu a míru.